

Doorn, 21 januari 2023

College van B&W Gemeente Utrechtse Heuvelrug
De wethouders K. Oyevaar en R. Jorg
Kerkplein 2,
3941 HV Doorn

cc. Leden van de Gemeenteraad Utrechtse Heuvelrug

Onderwerp: Advies versnellen verduurzaming monumenten

Geachte mevrouw Oyevaar en heer Jorg,

Graag wil de duurzaamheidsraad haar aanbeveling over het makkelijker maken om monumenten in de gemeente te verduurzamen met u delen om zo de snelheid van verduurzaming te bevorderen. Binnen onze gemeente zijn vele woningen die de komende jaren verduurzaamd moeten worden, waarbij monumenten een speciale groep vormen. Uit onderzoek blijkt dat isolatie en kierdichting belangrijke pijlers zijn. Het opwekken van (zelf te gebruiken) energie met zonnepanelen is een aansprekende manier om te verduurzamen. Door het hoge energieverbruik van monumenten zal in een aantal gevallen installatie van een vermogen groter dan de RES-grens (15KWp) wenselijk zijn en dat zal bijdragen aan de RES- doelstelling van de gemeente om 0,08TWh aan energie binnen de gemeentegrenzen op te wekken.

In onze gemeente is ongeveer 5% van de woningvoorraad een gemeente- of rijksmonument en daarnaast zijn er beschermde stads- of dorpsgezichten. Deze monumenten kennen meer beperkingen in het bouwkundig verduurzamen dan niet-monumenten die kennen.

De duurzaamheidsraad vindt het belangrijk dat ook monumenten verduurzaamd worden, een voorwaarde om die monumenten ook in de toekomst te kunnen behouden. Door de recent exploderende prijzen van aardgas en elektriciteit vragen eigenaren van monumenten zich af, of het nog mogelijk is om in monumenten te blijven wonen en/of deze te exploiteren.

De duurzaamheidsraad hoopt erop om het ijzer te smeden nu het heet is en vraagt aan de wethouder de volgende verduurzamingssuggesties zo snel mogelijk toe te staan, zodat het komend voorjaar al daadwerkelijk begonnen kan worden met fysieke werkzaamheden. Het betreft de volgende acties:

1. Het toestaan van vergunningsvrij plaatsen van zonnepanelen op daken (maar niet op gevels) van gemeentemonumenten, op voorwaarde dat het reversibel is. Dit kan vergeleken worden met de situatie in de 70-er jaren van de vorige eeuw toen men zich grote zorgen maakte over de zichtvervuiling door televisieantennes op de daken. Ook zonnepanelen kunnen na de levensduur eenvoudig weer verwijderd worden.
2. Het toestaan van vergunningsvrij plaatsen van grondgebonden zonnepanelen bij een gemeentemonument en/of beschermde stads- en dorpsgezichten (uitgezonderd archeologische monumenten), in een veldopstelling voor eigen gebruik; gelijk aan de regels die gelden voor niet-monumenten. Hierdoor ontstaat voor de eigenaren de keuze om panelen te plaatsen op het vastgoed of op de grond, of een combinatie daarvan. Ook in beschermde historische park- en tuinaanleggen dient het plaatsen van panelen, al dan niet in overleg met de gemeente, mogelijk te worden.

3. Het bijhouden van de resultaten van de verduurzaming van monumenten. Hiervoor is het handig om bij de punten 1 en 2, gelijk met het vervallen van de vergunningsplicht, een meldplicht in te voeren.
4. Een snelle afhandeling van het vergunningen-proces voor gemeente- en rijksmonumenten. Het proces voor het verkrijgen van vergunningen, het melden van maatregelen en advies over het verduurzamen van monumenten verdient speciale aandacht. Zoals een actieve houding van de gemeente in de uitvoering van het proces, waarbij vooral gekeken wordt naar – en geadviseerd over - wat er wel mogelijk is. Bijvoorbeeld via een tijdelijk apart ‘loket’ voor de meer dan 1000 monumenten die onze gemeente kent.

Voor gemeentelijke monumenten is het mogelijk om snel te acteren. Voor rijksmonumenten zal het langer duren. Daarom stellen wij voor om de twee categorieën gescheiden te behandelen, ter voorkoming dat de ene categorie op de andere moet wachten.

Wij zijn graag bereid tot een toelichting,
Met vriendelijke groet,

Duurzaamheidsraad Utrechtse Heuvelrug
Namens allen.